

ORTAÖĞRETİM BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMINA YÖNELİK ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİNİN İNCELENMESİ*

Yakup KOÇ**, Emre ÇALIK***

Özet

Beden eğitimi ve spor (BES) öğretmenlerinin mevcut ortaöğretim BES ders müfredatına ilişkin görüşlerinin incelenmesi öğretmen eğitimcilerine, müfredat geliştiricilere ve öğretmenler gibi paydaşlara yardımcı olmak için önem taşımaktadır. Bu çalışmanın bulguları aynı zamanda bu alanda gelecekte yapılacak araştırmalara da yol haritası oluşturacaktır. BES öğretmenlerinin müfredata ve dersin işlenişine ilişkin bakış açılarını inceleyen çok fazla çalışma bulunmamaktadır. Yapılan az sayıdaki çalışmanın büyük çoğunluğunun 2018 yılı öncesi BES ders müfredatı üzerine yoğunlaştığı dikkat çekmektedir. Bu çalışmanın amacı, BES öğretmenlerinin ortaöğretim BES ders müfredatına ilişkin görüşlerini incelemektir. Araştırma için 2021–2022 Eğitim Öğretim Yılında Erzincan ilindeki liselerde görev yapan 20 BES öğretmenleri görüşme yapılmıştır. Katılımcılarla yapılan görüşmelerde yarı yapılandırılmış görüşme formu ve kişisel bilgi formu kullanılmıştır. Elde edilen veriler nitel veri analiz yöntemlerinden betimsel analizi tekniği ile incelenmiştir. Katılımcıların ifade ettiği görüşlere göre; BES dersini uygularken öğrencilerin ilgi ve isteklerini de dikkate aldıkları, ders müfredatındaki değer ve yeterlilikleri kısmen uyguladıkları ortaya çıkmıştır. Ayrıca BES öğretmenlerinin müfredatın amaçları doğrultusunda hareket etmedikleri ve BES'in kendine özgü hedeflerini öğrencilere anlatmakta zorlandıkları tespit edilmiştir. Ek olarak öğretmenlerin, öğrencilere okul aile hekimleri ve iş sağlığı ve güvenliği kurullarında sağlık muayenesi yaptırılmalarına yönelik herhangi bir çaba göstermedikleri kaydedildi. Araştırmanın sonuçları, öğretmenlerin özellikle programla ilgili bilgilerini genişletmek için hizmet içi eğitim ve seminerler düzenlemenin ne kadar önemli olduğunu göstermiştir.

Anahtar kelimeler: Beden eğitimi ve spor dersi, Beden eğitimi ve spor öğretmeni, Öğretim programı

* Bu çalışma, Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü'nde 2023 yılında kabul edilen yüksek lisans tezinden özetlenerek hazırlanmıştır.

** Doç. Dr., Erzincan Binali Yıldırım Üniv., Erzincan, Türkiye, ykoc79@gmail.com, Orcid id: 0000-0003-0141-7177

*** Öğretmen, MEB, Erzincan, Türkiye, emrecalik1394@gmail.com, Orcid id: 0000-0002-1169-6344

EXAMINATION OF TEACHER'S OPINIONS ON SECONDARY EDUCATIONAL EDUCATION AND SPORTS TEACHING PROGRAM

Abstract

In order to assist teacher educators, curriculum developers, and other stakeholders like teachers, it is vital to examine the attitudes of physical education and sports (PES) teachers regarding the existing secondary school PES course curriculum. The findings of this study will also serve as a roadmap for future research in this area. There aren't many studies looking at PES teachers' perspectives on the curriculum and delivery of the course. It has been noted that the majority of the few studies that have been conducted have concentrated on the PES course curriculum from before 2018. The purpose of this study was to investigate the views of PES teachers regarding the secondary school PES course curriculum, which was introduced in 2018. Twenty PES instructors employed at secondary school facilities in the province of Erzincan during the 2021–2022 Academic Year were interviewed for the study. A semi-structured interview form and a personal information form were utilized throughout the interviews from the participants. Descriptive analysis technique was used to examine the data. It became clear from the perspectives expressed by the participants that they partially applied the values and competences in the course curriculum while also taking into account the interests and wishes of the students when implementing the PES course. Furthermore, it has been found that PES teachers are not acting in line with the curriculum's objectives and have difficulty explaining to students the unique goals of PES. Additionally, it was noted that teachers did not make any effort to have students undergo medical examinations at school family physicians and occupational health and safety committees. The results of the study have shown how important it is to hold in-service training sessions and seminars to broaden teachers' knowledge, particularly with relation to the program.

Key words: Physical education and sports course, Physical education and sports teacher, Curriculum

GİRİŞ

Program geliştirme, öğrenene kazandırılması istenen davranışların belirlendiği hedef, hedeflere uygun konuların oluşturduğu içerik, hedeflere ulaşmada kullanılacak öğrenme-öğretme strateji ve yöntemlerinin belirlendiği öğrenme durumları ve ulaşılmaması istenilen davranışlara ne derece ulaşıldığını tespit etmek üzere yapılan testler ve eğitimin denetlendiği ölçme-değerlendirme öğeleri arasındaki ilişkilerin tümü olarak nitelenmektedir (Demirel, 2012). Bu kapsamda oluşturulacak öğretim programlarının, kişinin birçok gereksiniminin yanında, ona aktif ve sağlıklı yaşam alışkanlıkları kazandırarak, onun sağlıklı bir biçimde yaşamını devam ettirmesini sağlayacak ve kişisel gelişim gereksinimlerine cevap verecek çalışmalardan oluşması gerekmektedir. BES dersi, bir yandan bireye aktif ve sağlıklı yaşam alışkanlıkları kazandırmayı amaçlarken; diğer yandan erken yaşlardan itibaren onların fiziksel, zihinsel, ruhsal ve sosyal açıdan gelişimine katkı sağlar (Dalaman, 2010). BES derslerinin program geliştirme çalışmalarında, öğrencilerin hareketli yaşam becerileri kazanarak yaşamları boyunca bu davranışları sürdürmeleri etkili olmuştur. BES programlarının geliştirilmesi ve değerlendirilmesine yönelik uygulanmış araştırmalarda; okullarda gerçekleştirilen BES dersleri, öğrencilerin BES dersi programlarında bulunan farklı spor branşlarına aktif katılım sağladığı bir değer olarak görülmüş; Toplumunu oluşturan bireylerin, küçük yaştan itibaren yaşam boyu hareket becerilerine ve fiziksel etkinliklere hazırlayan okul BES derslerinin ve BES programlarının olduğu belirtilmiştir (Sallis ve McKenzie, 1991). Beden eğitimi ve spor (BES) derslerinde, öğrencilerin ulaşılmak istenilen davranışları elde etmesinde en önemli görev, önce BES öğretmene aittir. Dersin verimli olması, öğretmenin meslekî yeterliliği ve BES dersine yönelik tutumları ile ilişkilidir (Arslan ve Altay, 2008). Programlarda belirtilen hedeflerin, eğitim öğretim yılı bitiminde, öğrencilerin hedeflenen öğrenme davranışlarını öğrenecek biçimde; bilişsel, devinişsel ve duyuşsal yeterliliklere sahip olması ve aynı zamanda programa yönelik üst düzeyde bilgi sahibi olması, BES dersi öğretmenlerinden beklenmektedir (Türkoğlu, 2016).

Alanyazında, BES öğretmenlerinin BES dersi programına ve programın uygulanmasına ilişkin görüşlerinin incelendiği çalışmaların sınırlı kaldığı görülmüştür. Sınırlı sayıdaki çalışmaların daha çok 2018 öncesi eski BES dersi öğretim programlarına yönelik olduğu görülmüştür. Bu çalışmaların birinde Taşkın (2018), Milli Eğitim Bakanlığı'nın (MEB) 2013 yılı ortaöğretim BES dersi programına yönelik öğrenci ve öğretmen görüşlerini araştırmıştır. Türkoğlu (2016), BES öğretmenlerinin 2013 ortaokul BES dersi öğretim programı hakkındaki farkındalık durumlarının incelemiştir. Baş ve ark. (2019) 6 BES öğretmeni 2017 BES dersi müfredatındaki değişikliklere ilişkin öğretmenlerin

bakışlarını incelemiştir. Çağlayan ve Ağgön (2021), BES öğretmenlerinin BES programının temel felsefesi ve öğretim çıktılarına yönelik görüşlerini ortaya koymayı amaçlamışlardır. Başka bir çalışmada Yıldız ve ark. (2013) 2010 yılında uygulamaya giren ortaöğretim beden eğitimi dersi öğretim programını öğretmen görüşleriyle değerlendirmişlerdir. Şirinkan ve ark. (2008)'da ders öğretmenlerinin görüşleri doğrultusunda ilköğretim BES öğretim programı ve öğretim sürecinin incelemiştir. Bu çalışmalarda elde edilen bulgular değerlendirildiğinde BES öğretmenlerinin BES dersi öğretim programlarına tam anlamıyla hâkim olmadıkları, programda yer alan kavramları eksik ve yetersiz tanımlayabildikleri ve bu eksik bilgiler doğrultusunda öğrencilere çalışmalar yaptırdıkları tespit edilmiştir. Ortaöğretim BES dersi öğretim programına yönelik öğretmen görüşlerinin daha kapsamlı ve derinlemesine anlaşılması için nitel araştırmanın yapılması ihtiyacı ortaya çıkmıştır.

BES öğretmenlerinin güncel ortaöğretim BES dersi öğretim programı hakkındaki görüşlerinin incelenerek, elde edilen sonuçların öğretmen eğitimcilerine, öğretim programı geliştiricilerine ve öğretmenler gibi çeşitli paydaşlara yarar getirmesi ve bu alanda sonradan yapılabilecek çalışmalara yol gösterici olması bakımından önemlidir. Bu çalışmada; BES öğretmenlerinin, ortaöğretim BES dersi öğretim programı hakkındaki görüşlerinin incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırmanın ana problemini "BES öğretmenlerinin güncel ortaöğretim BES dersi öğretim programı hakkındaki görüşleri nedir?" sorusu oluşturmaktadır. Bunun yanında çalışmada aşağıdaki alt problemler de incelenecektir;

- "BES öğretmenlerinin öğretim programına ve öğretim programının amaçlarına yönelik görüşleri nedir?"
- "BES öğretmenlerinin, ortaöğretim BES dersi öğretim programını okullarında uygulama durumları nasıldır?"
- "BES öğretmenlerinin, ortaöğretim BES dersi öğretim programına yönelik önerileri nelerdir?"

YÖNTEM

Araştırmanın Deseni

Ortaöğretim kurumlarında görev yapan BES öğretmenlerinin, ortaöğretim BES dersi öğretim programı hakkındaki görüşlerinin incelenmesi amacıyla gerçekleştirilen bu çalışmada nitel araştırma desenlerinden olgubilim (fenomenoloji) deseni (Büyüköztürk ve ark., 2020) kullanılmıştır. Araştırmacılar olgu ile ilgili belirli tecrübeye sahip katılımcılardan bilgi toplayarak neyi nasıl tecrübe ettikleri konusu üzerinde durulur (Creswell, 2013).

Araştırma Grubu

Bu araştırma, Erzincan ilinde MEB'e bağlı liselerde 2021-2022 Eğitim Öğretim Yılında görev yapan ve gönüllü olarak araştırmayı tamamlayan 20 öğretmenle yürütülmüştür. Araştırmada amaçlı örnekleme türlerinden ölçüt örnekleme yöntemine başvurulmuştur. Bu yöntem duruma yönelik geniş bilgi sahibi olan örneklemeleri seçilmesine olanak sağlar (Büyüköztürk ve ark., 2020). Katılımcı seçiminde farklı üniversite mezunları, farklı deneyim süresi dağılımının olmasına dikkat edilmiştir.

Araştırma için Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi İnsan Araştırmaları Etik Kurulu'nun 30/06/2022 tarihli 06-07 protokol nolu kararı ile etik onay alınmıştır. Ayrıca Erzincan Milli Eğitim Müdürlüğü'nden 29.08.2022 tarihli ve 56070782 sayılı izin alınmıştır.

Tablo 1. Katılımcıların demografik özellikleri

Kodu	Cinsiyet	Kıdem	Lise türü	Eğitim	Üniversite	Bölüm
1K27	Kadın	27	Anadolu	Lisans	KTU*	BES Öğretmenliği
2K11	Kadın	11	Anadolu	Lisans	Sakarya	Spor Yöneticiliği
3K10	Kadın	11	Anadolu	Lisans	Çukurova	BES Öğretmenliği
4K2	Kadın	2	Anadolu	Lisans	EBYU**	BES Öğretmenliği
5E7	Erkek	7	Meslek	Lisans	EBYU**	BES Öğretmenliği
6E10	Erkek	12	Meslek	Lisans	Kars Kafkas	BES Öğretmenliği
7E30	Erkek	30	Anadolu	Lisans	Erzurum Atatürk	BES Öğretmenliği
8K27	Kadın	27	Meslek	Lisansüstü	İnönü	BES Öğretmenliği
9E7	Erkek	7	Spor	Lisansüstü	EBYU**	BES Öğretmenliği
10E9	Erkek	9	Anadolu	Lisans	EBYU**	BES Öğretmenliği
11E6	Erkek	6	Sosyal Bilimler	Lisans	EBYU**	BES Öğretmenliği
12E4	Erkek	4	Anadolu	Lisans	EBYU**	BES Öğretmenliği
13E12	Erkek	12	Spor	Lisans	Erzurum Atatürk	BES Öğretmenliği
14K15	Kadın	15	Meslek	Lisansüstü	Sakarya	BES Öğretmenliği
15K20	Kadın	21	Anadolu	Lisans	Erzurum Atatürk	BES Öğretmenliği
16K3	Kadın	3	Anadolu	Lisansüstü	EBYU**	BES Öğretmenliği
17E3	Erkek	3	Anadolu	Lisans	Erzurum Atatürk	Spor Yöneticiliği
18E9	Erkek	9	Spor	Lisans	Samsun 19 Mayıs	BES Öğretmenliği
19E8	Erkek	8	Spor	Lisans	EBYU**	BES Öğretmenliği
20K25	Kadın	25	Anadolu	Lisans	Erzurum Atatürk	BES Öğretmenliği

Tablo 1'de görüldüğü gibi araştırmaya 9'u kadın (%45), 11'i erkek (%55) toplam 20 öğretmen katılmıştır. Katılımcılardan 1-10 yıl arası görev yapan 10, 10-20 yıl arası görev yapan 5, 20-30 yıl arası görev yapan 5 kişiden oluşmaktadır. Katılımcıların 11'i Anadolu lisesi, 4'ü meslek lisesi, 4'ü spor lisesi ve 1'i sosyal bilimler lisesinde görev yapmaktadır. Katılımcıların 16'sı lisans, 4'ü ise

lisansüstü mezundur. Araştırmaya 8'i EBYU olmak üzere toplamda 7 farklı üniversiteden mezun olan öğretmenler katılmıştır. Katılımcıların 18'i BES öğretmenliği bölümünden 2 katılımcının ise spor yöneticiliği bölümünden mezun olduğu belirtilmiştir.

Veri Toplama Araçları

Bu araştırmanın veri toplama sürecinde katılımcıların bazı kişisel özelliklerini belirlemeye yönelik kişisel bilgi formu ve yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Yarı-yapılandırılmış görüşme formu ile katılımcıların ortaöğretim BES dersi öğretim programı öğeleri hakkındaki görüşleri tespit edilmiştir. Görüşme soruları güncel ortaöğretim BES dersi programı (MEB, 2018) kaynak alınarak hazırlanmıştır. 13 soru ve alt sorulardan oluşturulan görüşme sorularının hazırlanmasında 2 alan uzmanı ve bir ölçme ve değerlendirme uzmanı öğretim üyelerinin görüşlerinden yararlanılmıştır. Hazırlanan görüşme formunun açıklığı ve anlaşılabilirliği açısından araştırma grubu dışında bir öğretmen ile pilot uygulama yapılmıştır. Yapılan görüşmeler ses kaydına alınmıştır. Görüşme süreleri ortalama 42 dk. sürmüştür. Toplanan veriler kişisel bilgiler gizli olacak şekilde saklanmış, araştırmacı tarafından muhafazası sağlanmıştır.

Verilerin Analizi

Araştırmada nitel veri çözümleme tekniklerinden olan betimsel analiz tekniğinden yararlanılmıştır. Betimsel analiz, içerik analizine göre daha yüzeyseldir ve daha çok araştırmanın kavramsal yapısının önceden açık biçimde belirlendiği araştırmalarda kullanılır (Yıldırım ve Şimşek, 2006). Bu analiz sürecinde önce katılımcılara kod isimler verilmiştir. Daha sonra, katılımcılardan elde edilen görüşme kayıtları yazıya aktarılmıştır ve katılımcılardan elde edilen ortak görüşler ve frekanslar tespit edilmiştir. Veriler analiz edildikten sonra kodlamalar ve temalar oluşturulmuştur. Kodlamalar görüşme numarası, cinsiyet durumu ve kaç yıllık öğretmen olduğuna göre oluşturulmuştur. Örnek: 1K27 => 1= Görüşme no, K= Kadın, 27= Kaç yıllık öğretmen olduğu.

Araştırmanın Geçerliliği ve Güvenirliği

Nitel araştırmalarda, araştırmanın güvenilirliğinin sağlanması için, araştırmanın inandırıcılığının olması, tutarlı ve teyit edilebilir olması gerekmektedir (Yıldırım ve Şimşek, 2006). Lincoln ve Guba (1985)' ya göre inandırıcılığın sağlanması için katılımcılarının araştırmaya gönüllü katılımı, araştırmacının alandaki geçmişinin açıklığa kavuşturulması, araştırmacının araştırmadaki rolü ve tecrübesi, araştırılan olgunun ayrıntılı betimlemesi, verilerin çeşitliliği gibi stratejilerin araştırmada kullanılması gerekir. Bu

bağlamda araştırmada BES öğretmenlerinin araştırmaya gönüllü katılımı sağlanmıştır. Araştırmacı hakkındaki bilgiler ve bu araştırmadaki rolü ayrıntılı olarak aktarılmıştır. Ayrıca, BES öğretmenliği alanında akademik çalışmalar yapan, nitel araştırmalarda veri analizinde ve kod oluşturmada tecrübeli bir öğretim üyesi tarafından verilerin analiz edilmesi ve kodlar oluşturulması sağlanmıştır. Bu kod ve temalar son halini alana kadar tartışılmış, kod ve temaların hepsinde fikir birliği sağlanmıştır.

BULGULAR VE TARTIŞMA

Bu bölümünde, katılımcıların verdiği yanıtlar verilen cevapların içeriğine göre 8 başlık altında toplanarak tartışılmıştır. 16 katılımcı güncel ortaöğretim BES dersi öğretim programını dosyalarında bulduklarını belirtirken diğer katılımcılar (2K11, 3K10, 7E30 ve 14K15) ise internet üzerinden temin etmişlerdir.

“Öğretim Programı” Kavramına Yönelik Görüşler

Tablo 2. incelendiğinde katılımcılar öğretim programına yönelik 5 farklı tema belirtmişlerdir. Araştırmaya katılan katılımcılar tarafından birden fazla oluşturulan tema sayısına göre; Sistem, düzen ve planlama (%30), öğrenci gelişimini destekleme ve öğrenci merkezli olma (%30), Yol göstericiliği ve rehber olma (%25), okul içi ve okul dışı tüm faaliyetleri kapsamı (%10), güncel, sade ve anlaşılır olması (%5)'dir.

Tablo 2. “Öğretim Programı” Kavramına yönelik ortak katılımcı temaları

Ortak Görüş	f	%	Katılımcı kodu
Sistem, düzen ve planlama	6	30	1K27,2K11,5E7,10E9,11E6,17E3
Öğrenci gelişimini destekleme ve öğrenci merkezli olma	6	30	4K2, 9E7, 12E4, 14K15, 16K23, 20K25
Yol göstericilik ve rehber olma	5	25	6E10,13E12,15K20,19E8,7E30
Okul içi ve okul dışı tüm faaliyetleri kapsamı	2	10	3K10, 8K27
Güncel, sade ve anlaşılır olma	1	5	18E9

Katılımcıların öğretim programı hakkındaki genel görüşleri ve tanımlamaları incelendiğinde; çoğunlukla öğretim programının planlama, sistem ve düzen açısından önemini vurguladıkları görülmüştür. Katılımcılardan bazıları bu konu ile ilgili: “Öğretim programları aktardığımız bilgilerin düzenli olmasını sağlar” (6E10), “Öğretim programı eğitimin daha sistemli olmasını sağlar” (11E6) şeklinde görüş beyan etmişlerdir. Demirel (2014), öğretim programının tanımında “plânlanmış etkinlikler” kavramını kullanmıştır. Katılımcılardan bazıları bu konu ile ilgili “Öğretim programı eğitimin kalitesini arttırmak amacıyla MEB tarafından belirlenmiş planlamalardır” (13E12), “Öğretim programı geniş kapsamlı

eğitim –öğretimle ilgili tüm planlamalardır.” (7E30) şeklinde açıklama yapmışlardır. Çalışır (2008), öğretim programını eğitim öğretim sürecinde öğrencilerin gelişimlerinin sağlanması için faydalanılan “planlamalar bütünü” olarak ifade etmiştir.

Katılımcıların büyük bir çoğunluğu öğretim programının öğrencilerin kendini geliştirmesinden, bilgilerini arttırmasından, dersi daha iyi kavrama özelliğinden bahsetmiştir. Örneğin bazı katılımcılar bu durumu: *“Öğretim programı genel olarak öğrenciye değer veren, öğrenci merkezli öğrencilerin öğrenmesini kolaylaştıracak şekilde hazırlanmış diyebilirim. Öğrendiklerini aktif olarak yaşam içerisinde kullanmasına imkân sağlayacak bir programdır” (9E7), “Öğretim programı öğrencilerin bilgilerini arttırmayı ve bu bilgileri en doğru zamanda kullanmayı hedeflemektedir” (14K15) şeklinde ifade etmişlerdir. Caswell ve Campbell (1935), öğretim programını, öğrencinin ön planda olduğu, öğretmenlerin yol göstermesiyle öğrencilerin kazandığı davranışlar olarak ifade etmiştir.*

Bazı katılımcılar öğretim programının eğitim-öğretim sürecindeki tüm etkinlikler olduğundan ve okul içi okul dışı tüm faaliyetleri kapsadığından bahsetmiştir. Bir katılımcı bu konuda: *“Öğretim programı dersin öğrencilere kazandırılması için okul içi ve okul dışı yaptığımız bütün çalışmaların planlanmasıdır” (3K10), şeklinde görüş beyan etmiştir. Demirel (2012), öğretim programını okulda ya da okul dışında bireye kazandırılması planlanan bir dersin öğretimiyle ilgili tüm etkinlikleri kapsayan yaşantılar düzeneği olarak tanımlamıştır.*

Bu görüşlerin yanı sıra bazı katılımcılar öğretim programının güncel, sade ve anlaşılır olma özellikleri üzerine açıklamalar yapmışlardır. Örneğin katılımcılardan biri bu konu ile ilgili: *“Öğretim programı öğrencilerin ileri seviyelere gelebilmeleri için güncel, sade, anlaşılır bizleri ve öğrencileri zorlamayan bir anlayışla oluşturulmuş programlardır” (18E9) şeklinde görüş beyan etmiştir. Bloom (2012), öğretim programının amaçlarını sıralarken ilk bakışta göze çarpacak biçimde açık ve anlaşılır olması noktasına değinmiştir.*

Öğretim Programının Amaçları Hakkındaki Görüşler

Tablo 3. Öğretim programının amaçlarına yönelik ortak katılımcı temaları

Ortak Tema	f	%	Katılımcı kodu
Üst eğitim seviyesine hazır hale gelme	4	20	18E9,12E4,16K3,17E3
Bilgi aktarmak ve bilgileri hayatta kullanma	3	15	2K11,5E7,19E8
Öğrencilerin bireysel gelişimlerini destekleme	2	10	3K10,9E7
Milli ve manevi değerleri benimseme	2	10	7E30,20K25
Eleştirel düşünebilme ve sorumluluk sahibi olma	2	10	1K27,11E6

Eğitimin kalitesini artırma ve üretken bireyler yetiştirme	2	10	4K2,13E12
Öğrenmeyi öğrenme	2	10	15K20, 6E10
Özgüvenli ve aktif bireyler yetiştirme	2	10	14K15,10E9
Doğru hedeflere yönelme	1	5	8K27

Tablo 3. incelendiğinde katılımcılar öğretim programının amaçlarına yönelik 8 farklı tema belirtmişlerdir. Araştırmaya katılan katılımcılar tarafından en fazla üst eğitim seviyesine hazır hale gelme (%20) ve bilgi aktarmak ve bilgileri hayatta kullanabilmek (%30) temalarında görüş bildirmişlerdir. Katılımcılar öğretim programında ki amacın öğrencilerin bir üst eğitim seviyesine hazır hale gelmesi olarak ifade etmiştir. Örneğin katılımcılardan biri bu konuda: “*Öğretim programının amaçları bütün eğitim kademelerinde ilkokuldan liseye kadar öğrencileri bir üst kademeye hazır hale getirebilmek, üst kademeye geçtiği zaman yeterli bilgi birikimine sahip olmasını sağlamak olarak ifade edebilirim*” (18E9) şeklinde görüş bildirmiştir. Şimşek (2015), öğretim programının önemli amaçlarından birinin, okullarda çeşitli kademelerde belli aşamalara geçmek olduğunu vurgulamıştır. Katılımcıların öğretim programının amacı hakkındaki diğer düşüncelerine bakıldığında; öğretim programının amacının öğrencilere doğru bilgileri aktarmak ve bu bilgileri hayatta kullanabilmeleri için imkân oluşturmak olarak genellemişlerdir. Örneğin katılımcılardan biri bu konuda: “*Öğretim programının amacı öğrencilerin okulda öğrendiklerini yaşam içerisinde doğru yerde kullanmayı hedefler*” (2K11) şeklinde görüş bildirmiştir.

Katılımcılardan bazıları da öğrencilerin bireysel gelişimlerini desteklemenin de öğretim programının amaçları arasında yer aldığını vurgulamışlardır. Türkoğlu (2009), öğretimin amacında edinilen birikimlerin uygun şekilde davranışlara dönüştürülebilmesini önemsemiştir. Örneğin katılımcılardan biri bu konuyla ilgili: “*Öğretim programının amacı öğrencilerin bireysel gelişimlerini destekleyerek hayat içerisinde ihtiyacı olan bütün gelişim aşamalarını öğrenmelerini sağlamaktır. Sadece eğitim öğretim ve ders başarısını değil milli manevi değerlerimizi öğrenmemizi de sağlamayı hedeflemektedir*” (3K10) şeklinde görüş ifade etmiştir.

Katılımcıların bazıları Türk kültürüne hâkim milli ve manevi değerleri benimseyen öğrenciler yetiştirmenin öğretim programının en önemli amaçlarından olduğunu söylemişlerdir. Örneğin katılımcılardan biri bu konuda: “*Öğretim programının amacı öğrencilerin milli ve manevi değerleri benimseyebilmelerini sağlamak diyebilirim*” (7E30) şeklinde görüş ifade etmiştir.

Katılımcılardan birkaçı öğretim programında eleştirel düşünme ve sorumluluk sahibi olan öğrenciler yetiştirebilmesi noktasına değinmiştir. Örneğin bir katılımcı bu durumu: “*Öğretim programının amacı eleştirel*

düşünebilen, problemlere çözüm üretebilen genç ve dinamik bireyler yetiştirebilmektir” (1K27) şeklinde ifade etmiştir. Katılımcıların bazıları da öğretim programının amacını eğitimin kalitesini arttırmak bu sayede daha üretken bireyler yetiştirmek olarak ifade etmiştir. Örneğin katılımcılardan biri bu konu ile ilgili: *“Öğretim programının amacı eğitimin kalitesini artırarak daha aktif, kendini geliştiren, ülkeye faydalı, kendine faydalı, çevresine faydalı ve bilinçli bireyler yetiştirmektir”* (4K2) şeklinde görüş belirtmiştir. Bazı katılımcılar ise öğretim programının amacını öğrencilerin bilgileri hazır elde etmesinden ziyade kendilerinin öğretmenlerin rehberliği sayesinde öğrenmesi olarak aktarmışlardır. Örneğin katılımcılardan biri bu konu ile ilgili: *“Öğretim programının amacı öğrencilerin bilgiye hazır yoldan değil kendilerinin öğrenmesini sağlamaktır”* (15K20) şeklinde görüş belirtmiştir. Aracı (2006), öğretim programının amacını öğretmenlerin okul içi ve okul dışı faaliyetlerde öğrencilere rehberlik etmesi ve bunun yanında düşünce yapılarını geliştirmesi olarak adlandırmıştır.

Katılımcıların bazıları öğretim programının amacında öğrencilerin doğru hedeflere yöneltilmesinin başarı düzeyini arttıracığını belirtmiştir. Katılımcılardan biri bu konuda: *“Öğretim programının amacı öğrencileri ileri seviyelere getirebilmek, öğretmenlere yol göstermek ve velilere çocukları için doğru hedef ve beklentiler oluşturabilmektir”* (8K27) şeklinde görüş belirtmiştir. Lund ve Tannehill (2015)’e göre bir öğretim programı, okul programı içerisinde yer alan bilgi, yetenek ve öğrencilerin belirlenmiş hedeflere ulaşmalarının kritik önemi olduğundan bahsetmiştir. Bunların yanı sıra katılımcılar öğretim programının amacını öğrencilerin gelişimlerini destekleyerek özgüvenli, aktif ve üretken nesiller yetiştirmek olarak tanımlamıştır. Katılımcılardan biri bu konuda: *“Öğretim programının amacı öğrencilerin gelişim düzeylerini dikkate alan, günlük hayatta karşılaştıkları zorluklara kendi başına çözüm üretebilen ve üst eğitim seviyelerinde hayatın belirli alanlarına kendisini hazırlayıp ülkesine katkı sunan değerler yetiştirmektir”* (14K15) şeklinde görüş belirtmişlerdir. Harmandar (2004), ise öğretimi programının amacı içerisinde öğrencileri aktif hale getirmek ve istenilen konuda öğrenmeyi sağlamak için gelişimi desteklenmesini vurgulamıştır.

Öğretim Programının Perspektifi Hakkındaki Görüşler

Katılımcılar öğretim programının perspektifi ile ilgili soruya çoğunlukla öğrencilerin kendilerini geliştirmeleri ve öğretmenlerin öğrencilere rehber olması ile ilgili ifadeler kullanmışlardır. Örneğin katılımcılardan biri bu konuda: *“Öğretim programı perspektifinin öğrencileri hayata doğru bir şekilde hazırlamamız, onların yaşam içerisinde en verimli şekilde hayatını devam ettirecek bireyler olması için rehberlik etmemiz olarak tanımlarım”* (17E3) şeklinde görüş beyan etmiştir. Katılımcıların bazıları öğretim programının perspektifinde yer

alan değerlerimiz ve yetkinliklerden bahsetmiş, değerlerimiz ve yetkinliklerle öğretimin kalitesini artırmayı hedeflenmenin ve milli manevi değerlerin gelecek nesillere aktarılmasının öğretim programının perspektifini oluşturduğunu ifade etmişlerdir. Örneğin bir katılımcı bu konuda: “*Öğretim programının perspektifi öz değerlerimizi benimseyen vatanını milletini seven büyüklerine, küçüklerine karşı nasıl davranılması gerektiğini bilen ve çevresine karşı sorumluluklarının farkında olan kaliteli bireyler yetiştirmeyi amaçlar*” (4K2) şeklinde görüş belirtmişlerdir. İnal (2003), milli bilincin oluşturulmasında, toplumsal yönden ortak duygu ve düşünce etrafında birleştirilmesinin eğitim politikaların önemli bir hedefi olduğunu vurgulamıştır. Bunun yanı sıra bazı katılımcılar öğrencilerin aktif bir biçimde çalışmalara katılarak sosyalleşmelerini öğretim programının perspektifi olarak belirtmişlerdir. Örneğin bir katılımcı bu konuda: “*Öğretim programının perspektifi öğrencilerin teorik bilgilerle sınırlı kalmadan kendilerini sosyal olarak da geliştirebilmelerini sağlamaktır*” (8K27) şeklinde görüş belirtmiştir. Öğretim programının perspektifine bakıldığında değerlerimiz ve yetkinlikler sayesinde bilgi ve becerinin arasında bağlantı kurulmasıdır. Katılımcıların öğretim programının perspektifi hakkındaki düşünceleri değerlendirildiğinde bazı katılımcıların öğretim programının perspektifi ile ilgili doğru ifadeler kullanırken bazı katılımcılar tam anlamıyla öğretim programının perspektifi ile ilgili olmayan açıklamalar yapmışlardır. Katılımcıların öğretim programının perspektifi ile ilgili doğru olmayan bir ifade şu şekildedir: “*Öğretim programının perspektifi öğretim hayatını tamamlayan öğrencilerin bir alanda uzmanlaşmak için öğrenmesi gereken bütün değerler diyebilirim*” (1K27).

Katılımcıların programda yer alan tüm kök değerlerle ilgili genel olarak bilgi sahibi olmadıkları fakat bazı kök değerler ile ilgili görüşler dile getirdikleri anlaşılmıştır. Öğretim programına (MEB, 2018) bakıldığında gelecek nesillere aktarılması beklenen milli ve manevi değerlerimiz kök değerlerden oluşmaktadır. Katılımcılar kök değerleri genel olarak insanlığın temelini oluşturan, iyi insan olan herkesin uygulaması gereken temel davranışlar olarak nitelendirdiler. Katılımcılar belirttikleri kök değerlerden BES dersinde kullandıklarını örneklerle açıkladılar. Örneğin bir katılımcı bu konuda: “*Kök değerler sevgi, saygı doğruluk, dostluk, adalet, gibi temel kavramlardan oluşmaktadır. BES dersinde örnek verirsem sakatlık yaşayan arkadaşlarına sadece kendi takımındaki değil rakipteki arkadaşlarının da yardımcı olması, kazanmaya çalışırken haksızlık yapılmaması yapılan yanlışların dürüst bir biçimde söylenmesi ve BES’in temel kavramının fair play rakibe saygı ve centilmenlik olduğunu bilmesi ve uygulamalarını söyleyebilirim*” (14K15) şeklinde görüş beyan etmiştir. Katılımcılardan biri öğretim programının perspektifini oluşturan kök değerler ile ilgili ifadesi şöyledir: “*Kök değerler sevgi, saygı, sabır, adalet ve dostluk gibi temel kavramlardan*

oluşmaktadır. BES dersi kapsamında bu kök değerlerin hepsinin önemi vardır. Çünkü bunlar insani değerleri oluşturmaktadır” (9E7).

Katılımcıların öğretim programının perspektifin de yer alan Türkiye yeterlikler çerçevesi içerisindeki yetkinlikler hakkındaki görüşlerine bakıldığında katılımcılar programda yer alan 8 yeterlikten tümünü hatırlayamamış olsalar da bazıları ile ilgili bilgiler vererek bu yetkinlikleri derslerinde uygulamaya çalıştıklarını örneklerle açıklamışlardır. Örneğin bir katılımcı bu konuda: *“Yetkinlikler içerisinde sosyal ve vatandaşlıklarla ilgili yetkinlik, öğrenmeyi öğrenme ve girişimcilik bulunmaktadır. BES dersinden bu yetkinliklerden biriyle ilgili örnek verecek olursam öğrencilerin oyunlarda iletişim kurarak birbirlerini desteklemeleri ve takımların dizilimleriyle sürekli birbirleriyle iletişim halinde olmaları öğrencilerimin sosyalleşmesine katkı sağlamaktadır” (3K10)* şeklinde görüş beyan etmiştir. Katılımcılardan bazıları yetkinliklerin, öğrenmenin kalıcılığını arttıracığından ve yetkinliklerin öğrenme alanlarına göre farklılaşabileceğinden bahsetmiştir. Mesleki Yeterlik Kurumu (2015), Türkiye yeterlikler çerçevesinde yer alan yetkinlikler, hayat boyu öğrenme kapsamında her bireyin kazanması beklenen yetkinlikler olarak ifade edilmiştir. Yetkinliklerin farklı öğrenim düzeylerinde, farklı öğretim programları aracılığıyla da geliştirilebileceğine değinmiştir. Öğretim programının perspektifinde yer alan Türkiye Yeterlikler Çerçevesi içerisindeki yetkinliklerle ilgili bir katılımcının ifadesi şöyledir: *“Yetkinlikler ana dilde iletişim, dijital yetkinlik ve öğrenmeyi öğrenme kavramlarından oluşmaktadır. BES dersinden bu yetkinliklerle ilgili örnek verecek olursam öğrencilerimizin derste konuşma becerilerini geliştirmeleri, hatalarını uyarımları ve doğru davranışlarını tebrik etmeleri anadilde iletişim kapsamında yer alır” (8K27).*

Öğretim Programındaki Ölçme ve Değerlendirme Yaklaşımı Hakkındaki Görüşler

Katılımcıların öğretim programındaki ölçme ve değerlendirme yaklaşımına yönelik ifadelerine bakıldığında çoğunlukla çok boyutlu ölçme ve değerlendirme yaptıklarını ifade etmişlerdir. Fakat katılımcıların görüşleri incelendiğinde çok boyutlu ölçme değerlendirme hususunda yeterli düzeyde bilgi sahibi olmadıkları anlaşılmıştır. Çok boyutlu ölçme hususunda; öğrenci merkezli ölçme ve değerlendirme konusunda katılımcılar görüş beyan etmemişlerdir. Oysa programdaki kazanımlar ile birlikte çok boyutlu ölçme için öğretmenin ölçme ve değerlendirme yapmasının yanında öğrencilerin kendilerini (öz değerlendirme) ve arkadaşlarını (akran değerlendirme) da ölçme ve değerlendirme yapmaları istenmektedir (MEB, 2018). Katılımcıların bazıları sadece öğrenme davranışı üzerine görüş beyan etmişlerdir. Örneğin katılımcılardan biri bu konuda: *“Ölçme ve değerlendirme öğrencilerde öğrettiğimiz özelliklerin var olup olmadığını varsa ne derece de olduğunu belirlememizdir” (8K27)*

şeklinde görüş beyan etmiştir. Oysa BES dersi programında ölçme ve değerlendirme bölümünde özellikle eğitim sadece “bilme” için değil, “hissetme ve “yapma” için de verilir; dolayısıyla sadece bilişsel ölçümler yeterli kabul edilmediği vurgulanmaktadır (MEB, 2018). Ayrıca bireysel farklılıkları dikkate alan bir katılımcının görüşü ise şu şekildedir: *“Ölçme ve değerlendirme anlamında her öğrencinin farklı olduğunu unutmadan değerlendirme yapılması gerekir”* (9E7). BES dersi programında da belirtildiği gibi bireysel farklılıklar gerçeğinden dolayı bütün öğrencileri kapsayan, bütün öğrenciler için genel geçer ve standart bir ölçme ve değerlendirme yönteminden söz etmek uygun değildir (MEB, 2018).

Bazı katılımcılar ölçme ve değerlendirme kavramını; öğrencilerin sahip olduğu bilgileri ve davranışları ne derecede öğrendiklerini ve eksiklerini belirlemek olarak tanımlamışlardır. Örneğin bir katılımcı bu konuda: *“Ölçme ve değerlendirme öğrencilerin bir davranışa sahip olup olmadıklarını ve uygulama becerileri varsa bunların derecelerini test edebilmemizi ifade eder”* (15K20) şeklinde görüş belirtmiştir. Yıldırım ve Karakoç Öztürk (2009), eğitim-öğretim sistemi içerisinde öğrencilerin belirlenen hedef ve amaçlara ne kadar ulaştıklarını tespit etmek ve öğrenme eksikliklerini belirlemek, bunlara ek olarak gelişim seviyelerini izleyebilmek için ölçme ve değerlendirmeye gereksinim olduğunu aktarmışlardır. Farklı bir çalışmada Seçer (2015), kişilerin bazı durum veya konulara karşı ilgilerini, özelliklerini ve tutumlarını ya da o niteliğe sahip olma seviyesini tespit etmek için ölçme işleminden faydalanılacağını belirterek ölçmenin önemine vurgu yapmıştır.

Bazı katılımcılar ise ölçme ve değerlendirmenin sadece sonuç kısmının değil sürecin tamamının değerlendirilmesinin doğru olacağını aktarmışlardır. Örneğin bir katılımcı bu konuda: *“Ölçme ve değerlendirme yaptığımız çalışmalarını incelememizdir. Ölçme değerlendirme de sadece sonuç kısmını yani sınavı değerlendirmek doğru olmaz, tüm süreci göz önünde bulundurmak gerekir”* (14K15) şeklinde görüş belirtmiştir. MEB (2018), kişilerin ölçme ve değerlendirmeye konu olan ilgi, tutum, değer ve başarı gibi özellikleri zamanla değişiklik gösterebilir. Bu nedenle bahsedilen özellikleri tek bir zamanda ölçmek yerine süreç boyunca gerçekleşen değişimleri dikkate alan ölçümler kullanmanın esas olduğuna değinmiştir. Baş ve ark. (2019)’nın BES dersi müfredatındaki değişikliklere ilişkin öğretmenlerin bakışlarını inceledikleri araştırmalarında, öğretmenlerin programda süreç odaklı bir ölçme-değerlendirme yaklaşımının uygulanmasının gerekliliğini bilmekte ve dersin verimliliğini artıracak olduğunu düşünmektedir. Ancak öğretmenler, zaman faktörünün bu ölçme-değerlendirme yaklaşımının uygulanmasının önündeki engellerden biri olduğunu vurgulamaktadır.

Katılımcıların bazıları BES dersinde genel olarak ölçme ve değerlendirmeyi uygulama şeklinde yaptırarak gözlem tekniğinden yararlandıklarını belirttiler. Örneğin katılımcılardan biri bu konuda: *“BES derslerinde uygulamalar yaptırıp gözlem tekniğiyle ölçme yapıyorum”* (1K27) şeklinde görüş belirtmiştir. Hensley (1997), çalışmasında BES dersi öğretmenlerinin ölçme ve değerlendirme araçlarının seçiminde, öğrencilerin performanslarındaki takip edilebilmek için en çok gözlem tekniğini kullandıklarından bahsetmiştir.

BES Dersi Öğretim Programının Özel Amaçları Hakkındaki Görüşler

Katılımcıların BES dersi öğretim programının özel amaçlarına yönelik görüşlerine bakıldığında öğrencilerin sporu sevmeleri, spor hakkında bilgi sahibi olmaları ve oyunlar yoluyla kazanma-kaybetmeyi öğrenmeye vurgu yaptıkları tespit edilmiştir. Örneğin katılımcılardan biri bu konuda: *“Öğrencilerin spor hakkında bilgilenmeleri, sporu sevmeleri ve yaşantılarında spora yer vermelerini sağlamaktır”* (4K2) şeklinde görüş belirtmiştir. Nitekim Singleton (2003), amacın sadece kazanmak ve kaybetmeye indirgenmediği sporlarda ve oyunlarda öğrenciler ahlak eğitimi sınırlı kalacağından ve öğrencilerin etik olmayan davranışa yönlendirmek için sadece sonuç odaklı olmamanın öneminden bahsetmiştir.

Katılımcılardan bazıları milli bayramların anlamını bilmenin ve milli sporcular hakkında bilgi sahibi olmanın BES'in özel amaçlarından olduğuna değinmişlerdir. Katılımcıların bu yaklaşımı programda yer alan BES'in özel amaçlarından 3. ve 6. maddesinde yer almaktadır (MEB, 2018). Örneğin bir katılımcı bu konuda: *“Türkiye ve dünyadaki genel sportif faaliyetlerden, spor insanlarından haberdar olmalarını söyleyebilirim. Milli bayramlarımızdan öğrencilerimizin haberdar olmaları ve hissetmeleri gerektiğini de söyleyebilirim”* (5E7), şeklinde görüş beyan etmişlerdir. Bazı katılımcılar ise öğrencilerin yaşamları boyunca kullanacakları yaşam becerileri, öz yönetim becerileri ve BES'in bireyin beden sağlığını geliştirdiğini ve spora dönük alıştırma ve çalışmalarla ilgili bilgi sahibi olmalarının BES'in özel amaçları arasında yer aldığını belirtmişlerdir. Bir katılımcı bu konuda: *“Öğrencilerin yaşamları boyunca kullanacakları yaşam becerileri, özyönetim becerileri ve BES'in bireyin beden sağlığını geliştirdiğini ve spora dönük alıştırma ve çalışmalarla ilgili bilgi sahibi olmaları BES'in özel amaçları arasında diyebilirim”* (1K27) şeklinde görüş belirtmiştir. Sallis ve McKenzie (1991), toplumu oluşturan kişilerin, küçük yaştan itibaren yaşam boyu fiziksel aktiviteye hazırlayıcı nitelikte olmanın önemine değinmiştir. Bazı katılımcılar fiziksel anlamda düzgün, obeziteden uzak, enerjik ve üretken bireyler yetiştirmenin BES'in özel amaçlarından olduğunu belirtmiştir. Örneğin bir katılımcı bu konuda: *“Beslenmenin insan ve sporcu üzerindeki önemini aktarmak bile çok önemli günümüzde obeziteye doğru giden bir toplumuzu var. Bunlardan*

kurtulmak için nasıl doğru davranışlar sergilememiz gerektiğini aktarmanın da BES'in özel bir amacı olduğunu söyleyebilirim" (18E9) şeklinde görüş belirtmiştir. Şimşek ve ark. (2005), ülkemizde son dönemlerde öğrencilerin düzensiz beslenmeleri sonucu fazla kilo aldıklarını ve obezite sıkıntılarının oluşturduğunu ve bunun nedenlerinden birinin de, çocukların hareket etmemeleri olduğunu belirterek hareketli yaşamın önemine değinmiştir. Katılımcıların bazıları BES'in fair playe yönelik özel amaçlarına vurgu yapmıştır. Örneğin katılımcılardan bazıları bu konuda: *"BES'in özel amacı oyunlar yoluyla kazanma, kaybetme, arkadaşlarıyla birlikte hareket edebilme, sorumluluk alma ve girişimcilik içerisinde yarışmayı öğrenen, fair play davranışlarını oyunlarda uygulayabilen bireyler yetiştirmektir"* (14K15) şeklinde görüş belirtmiştir.

BES Dersi Öğretim Programının Uygulanmasında Dikkat Edilecek Hususlar Hakkındaki Görüşler

Katılımcıların BES dersi öğretim programının uygulanmasında dikkat edilecek hususlara yönelik görüşlerine bakıldığında katılımcılar genel olarak farklı branşlara planlamalarında yer verdiklerini belirtmişlerdir. Güncel ortaöğretim BES programında bu konu ile ilgili olarak hareket yetkinliği öğrenme alanında yer verilen seçili sporla ilgili kazanımlarda birden fazla branşa yer verilmesi gerektiği vurgulanmıştır (MEB, 2018). Katılımcılardan biri bu konuyla ilgili: *"Planlamamı öğrencilerin ilgi ve isteklerini dikkate alarak hazırlıyorum. Farklı branşlar seçerek dersi sıkıcılıktan kurtarıp öğrencileri aktif olarak derse katılım sağlamalarını hedefliyorum"* (11E6) şeklinde görüş beyan etmiştir.

Katılımcıların bir kısmı BES dersini uygularken öğrencilerin hepsinin derste aktif olabileceği şekilde planlama yapmaya özen gösterdiklerini belirttiler. Güncel ortaöğretim BES programında bu konu ile ilgili dikkat edilecek hususlara yönelik açıklama şu şekildedir: *"Yapılacak çalışmalarda öğrencilerin aktif katılımı sağlanmalıdır"* (MEB, 2018). Bir katılımcı bu konuda: *"BES dersini uygularken öğrencilerin etkin katılım göstermelerini yeteneklerini ve gelişimlerini dikkate alıyorum"* (2K11) şeklinde görüş belirtmiştir. Eminoğlu Küçüktepe (2016), öğrencilerin öğrenme sürecine aktif bir şekilde katılarak olaylara bilimsel bir bakış açısıyla yaklaşım kalıcı izli öğrenmeler sağlayabileceğinden bahsetmiştir. Katılımcılar BES dersi öncesinde ısınma çalışmalarını çoğunlukla yaptıklarını ifade ederken tüm katılımcılar ders sonu soğuma egzersizlerini uygulayamadıklarını, buna en önemli neden olarak dersin süresinin kısıtlı olmasını belirtmişlerdir. Güncel ortaöğretim BES programında konu ile ilgili: *Yapılacak çalışmalar öncesi eklem ve kas gruplarına yönelik yeterli ısınma yaptırılmalı, ısınma hareketleri alışkanlık haline getirilmeli ve asla ihmal edilmemelidir. Çalışmaların sonunda mutlaka soğuma egzersizi yaptırılmalıdır"* (MEB, 2018) denilmektedir. Örneğin bir katılımcı bu konuda: *"Ders kapsamında her ders öncesi ısınma ve ders"*

sonu soğuma egzersizleri önemli ama gerçekçi olmak gerekirse bizim dersten önce kıyafet değişimi ve ders saatini düşününce bunları sürekli uygulama şansımız olmuyor” (20K25) şeklinde görüş belirtmiştir. Heyward'a (1991) göre öğrenciyi fiziksel etkinliklere hazırlamak ve sakatlıkları önlemek için ısınma çok önemlidir. Akgün (1986), sportif aktivitelerden sonra yapılacak soğuma egzersizleri de ısınma gibi gerekli olduğunu ve kaslarda oluşan yorgunluğu gidermede etkili olduğunu ifade ederek soğumanın önemine değinmiştir.

Katılımcılardan 13 tanesinin okulda zümresi bulunmazken; 7 katılımcının (7E30, 8K27, 9E7, 13E12, 18E9, 19E8, 20K25) okulunda zümresi olduğu ve zümrelerin kendi aralarında sürekli görüşme halinde oldukları anlaşıldı. Katılımcılar, gerekli gördükleri zamanlarda zümre öğretmenleri ile birlikte kazanımların seçilmesinde ve değiştirilmesinde işbirliği yaptıklarını belirttiler. Güncel ortaöğretim BES programında *“okul türüne ve okul şartlarına göre zümre öğretmenleri tarafından kazanımların seçilmesinde ve işleniş sıralamasında değişiklik yapılabilir”* (MEB, 2018) denilmektedir. Yenipınar’da (2018), grupların bireylere oranla daha yeni fikirler üretme safhasında etkili olabileceği ve bu nedenle yapılan zümre kararlarının doğru bir şekilde kullanıldığında eğitimin verimini artırabileceğine değinmiştir. Zümre öğretmenlerin iş birliğinin önemine yönelik yapılan farklı bir çalışmada Goddard ve ark. (2007), öğretmenler kendi aralarındaki dayanışma düzeyi ne kadar artarsa yöntem, öğrenme ve öğretme süreçleri hakkında daha fazla bilgi sahibi olabilirler ve böylece kendi öz eğitimini geliştirme şansı elde edebilecekleri hususuna değinmişlerdir.

Ortaöğretim BES programında öğrencilerin öğretim yılı başında okul yönetimi tarafından okul hekimi veya sağlık merkezleri ile işbirliği yapılarak sağlık kontrolünden geçirilmesi önerilmektedir (MEB, 2018). Katılımcılar bu konuda eğitim-öğretim dönemi başında okul idaresi tarafından okul hekimi veya sağlık merkezleri ile iş birliği yapamadıklarını, bunun nedeninin ise; doktorun sıkıntı çıkarması ve hafta içi okul saatlerinde gidip gelmenin sorun olması gibi faktörlerden dolayı olduğunu belirttiler. Benli ve ark. (2018) oluşabilecek daha büyük sıkıntıların önüne geçilmesi açısından sağlık taramalarının önemini vurgulamıştır.

BES programında yer alan dikkat edilecek hususlardan bir diğeri öğretmenlerin, iş sağlığı ve güvenliği kanunu gereği okullarda kurulan iş sağlığı ve güvenliği kurulları ile işbirliği yapmaları gereğidir (MEB, 2018). Katılımcılar, iş sağlığı ve güvenlik kurullarının genelde formalite olarak kurulduğunu, bazı katılımcılar kendilerinin de kurulda olduğunu yalnız sadece imza attıklarını ifade ettiler. Spor içinde oluşabilecek risk faktörleri göz önüne alındığında iş sağlığı ve güvenliğinin önemli olduğu görülmektedir. Ağırbaş ve

Karakaya (2013), insanların yaptıkları işten ve çevreden memnuniyetleri yüksek olduğunda daha verimli çalıştıkları da düşünüldüğünde, spor yapılan alanların iş sağlığı ve güvenliğinin önemine vurgu yapmışlardır. Kandakai ve King'e (2002) göre aileden sonra, çocuğun en çok vakit geçirdiği yer şüphesiz okuldur. Okullarda huzurun sağlanmasının temel etkeni güvenliğin sağlanmasına bağlıdır. Bu güvenlikte meydana gelen bozulmalar, eğitim faaliyetlerini olumsuz etkilemektedir. Okullar, başta öğrenciler olmak üzere öğretmenler ve çalışan tüm personel için rahat ve güvenli yerler olmalı, iş sağlığı ve güvenliğinin sağlanması ile oluşabilecek sıkıntıların önüne geçilmelidir. Yıldız (2019), güvenli bir okul ortamını oluşturmak kadar bu güvenli ortamı koruyabilmenin ve devamlılığını sağlayabilmenin de iş güvenliği açısından çok önemli olduğunu belirtmiştir. Konu ile ilgili bir katılımcı da görüşlerini şu şekilde ifade etmiştir: *“İş sağlığı ve güvenlik kurullarıyla görüşmeler yaparak gerektiği durumlarda önlemler alıyoruz. Malzemelerin korunması, potaların, kalelerin sabitlenmesi okul bahçesinde öğrencilerin oyun oynarken takılıp düşebileceği yerlerin onarılması konusunda önlemler alıyoruz”* (13E12).

BES Dersi Öğretim Programının Yapısı Hakkındaki Görüşler

Katılımcıların BES dersi öğretim programının yapısı hakkındaki görüşlere bakıldığında katılımcıların 6 tanesi kazanımlara bağlı kalmadıklarını ifade ettiler. Bu rakam katılımcıların %30'unun kazanımlara bağlı kalmadığı anlamına gelmektedir. Bir katılımcı bu konuda; *“Sınıf düzeylerine göre kazanımları yazıyorum. Kazanımlara tam anlamıyla uyararak ders işlemiyorum doğrusu. Öğrencilerin ilgi isteklerine göre değişiklikler yapabiliyorum”* (20K25) şeklinde görüş belirtmiştir.

Katılımcıların bazıları kazanımları yazdıktan sonra basitten karmaşığa doğru öğretim yaptıklarını öğrencilerin gelişim özelliklerini dikkate aldıklarını belirttiler. Örneğin bir katılımcı bu konuda: *“Kazanımları sınıf düzeylerindeki farklılıklara göre yazdıktan sonra konuları parçalara ayırarak basitten karmaşığa olacak şekilde işlemeye özen gösteriyorum”* (19E8) şeklinde görüş belirtmiştir. Tutkun ve Okay (2012), çalışmasında öğretmenlerin öğrencilerinin öğrenmesini hedefledikleri davranışları kolaydan zora doğru düzenlemesinin öğrenci gelişimini destekleyeceğini belirtmiştir. Katılımcılardan birkaçı kazanımlardaki hedeflere tam olarak ulaşılmadan yeni kazanımlara geçmediklerini, dersteki içeriklere ve dersin yapısını dikkate aldıklarını ifade ettiler. Örneğin bir katılımcı bu durumu: *“Öğrencilerin çok ilgi duyduğu spor dalları üzerinde durduğumuz zaman diğer kazanımı yazsak da onu o hafta uygulayamıyoruz. Ama ben her zaman önemli olanın hızlı bir ilerleme değil de gerçekten öğrenme olduğunu düşünüyorum”* (18E9) şeklinde açıklamıştır. Filiz ve Baysal (2019), eğitim ve öğretimin amaçlarını gerçekleştirme yolunda eğitim kurumları tarafından

öğrencilere gösterilen dersler ile bu derslerin içerikleri etkin bir rol aldığı belirtilmiştir. Bu noktada öğretmenlerin kazanımlara uyma noktasında azami hassasiyet göstermesi gerekmektedir. Bu çalışmadan anlaşıldığı üzere bu hassasiyet katılımcılar tarafından gözetilmemiştir.

Güncel BES Öğretim Programı Hakkındaki Genel Görüşler

Tablo 4. Güncel BES öğretim programına yönelik ortak katılımcı temaları

Ortak Tema	f	%	Katılımcı kodu
BES dersi ile ilgili bilgi	8	40	19E8, 5E7, 7E30, 8K27, 11E6, 16K3, 17E3, 18E9
Açık ve anlaşılır olma	7	35	1K27, 9E7, 13E12, 14K15, 20K25, 6E10, 10E9
Öğrenci merkezli olma	2	10	4K2, 12E
Öğretmenlere rehber olma	1	5	3K10
BES'e yönelik bilgi eksikliği	1	5	2K11
Kazanımlar ve öğrenme alanlarında eksiklik	1	5	15K20

Tablo 4 incelendiğinde katılımcılar güncel ortaöğretim BES programına yönelik 6 farklı temada görüş belirtmişlerdir. Araştırmaya katılan katılımcılar tarafından oluşturulan temalar, yüzdeliklerine göre sırasıyla; BES dersi ile ilgili bilgi (%40), açık ve anlaşılır olması (%35), öğrenci merkezli olma (%10), öğretmenlere rehber olma (%5), BES'e yönelik bilgi eksikliği (%5), kazanımlar ve öğrenme alanlarında eksiklik (%5) şeklindedir. Katılımcılar BES öğretim programında BES dersi ile ilgili bütün bilgilerin yer almasına ve aynı zamanda dersin yapı taşı olmasına vurgu yapmışlardır. Bir katılımcı bu durumu: "Öğretim programı eğitim sisteminin yapı taşlarından. Çok detaylı olmaması bizler için açıklayıcı diye düşünüyorum" (3K10) şeklinde açıklamışlardır. Gözütok, Akgün ve Karacaoğlu (2005), öğretim programlarının eğitim açısından önemini "hukuk sisteminde yasaların rolü ne ise eğitim sisteminde de öğretim programlarının rolü odur" biçiminde ifade etmektedirler. Eğitim sürecinin üç temel boyutu arasında öğrenci ve öğretmenle birlikte, öğretim programını da saymaktadırlar. Katılımcıların 2018 yılında uygulamaya başlanılan BES öğretim programı hakkındaki görüşleri incelendiğinde çoğunlukla programı açık ve anlaşılır olarak değerlendirmişlerdir. Örneğin: "Programın anlaşılır olduğunu düşünüyorum. BES ilgili her şey düşünülerek hazırlanmış bir program diyebilirim" (13E12). BES öğretim programının öğretmenlere rehber olması ve öğretmenlerin doğru rehberlikleriyle dersin veriminin artması konusunda bir katılımcı : "BES ortaöğretim programı bütün BES öğretmenlerine rehber olacak biçimde BES'le ilgili bütün özel ve genel amaçların yer aldığı bir çalışma bütünüdür" (3K10) şeklinde görüş belirtmiştir. Arslan ve Altay (2008), uygulanan dersin verimi, öğretmenin meslekî yeterliliği ve derse ilişkin düşünce ve davranışları ile doğrudan ilişkili olmasından bahsetmiştir. Bunun yanı sıra programın öğrenci merkezli olma

özelliğine değinen bir katılımcı bu durumu “*Program öğrencileri merkeze alarak bütün halinde öğrenciyi geliştirmeyi hedefleyecek biçimde hazırlanmış diyebilirim*” (4K2) şeklinde ifade etmiştir.

Program yeniden yazılması durumu için çoğu katılımcının herhangi bir önerisi bulunmazken, bazı katılımcılar programın kazanım cümlelerinin açıklayıcı cümleler ile desteklenmesine yönelik öneriler getirmişlerdir. Örneğin bir katılımcı bu durum ile ilgili olarak; “*Programda öğrenme alanları, kazanımlar gibi kısımlar olduğu gibi yazılmış bununla ilgili açıklayıcı birkaç cümle olabilirdi*” (15K20) şeklinde görüş belirtmiştir. Koç ve Mutlu (2020), ortaöğretim programı kazanımlarını inceledikleri çalışmalarında, BES dersi öğretim programı kazanımları yazılırken her öğretmen ve öğretmen adayının aynı anlamları yüklemeleri gerektiğini vurgulamışlardır. Bunun için kazanım ifadelerinin daha net ve açık cümlelerle yazılmasını önermişlerdir. Bazı katılımcılar öğretmenlere yönelik önerilerde bulunmuşlardır. Örneğin; “*BES bölümü okurken bu programın bir ders niteliğinde detaylı bir biçimde aktarılması ilerleyen yıllarda öğretmen olunca bizlere kolaylık sağlayabilir*” (6E10). Nitekim 2018 yılında uygulanmaya başlanan beden eğitimi ve spor öğretmenliği lisans programları ile BES dersi öğretim programına yönelik aynı adla ders verilmektedir (Yüksek Öğretim Kurulu, 2018). Katılımcı 10 yıllık bir öğretmen olması dolayısıyla bu dersin lisans programlarına eklenmesini bilmediği anlaşılmıştır.

Bazı katılımcılar da öğretmenlerin programlara yönelik seminer almasını önermiştir. Örnek olarak bir katılımcı konu ile ilgili “*Ara tatillerde öğretmenlerin izlemesi gereken seminerlere bu program eklense bütün BES öğretmenlerinin bu videoyu izlemesi zorunlu olsa bilgilenme açısından yararlı olabilir diye düşünüyorum*” (15K20) şeklinde görüş ifade etmiştir. Katılımcıların düşüncelerini destekler nitelikte Aydın ve Tekneci (2013), öğretmen adaylarına sunulacak nitelikli bir eğitim ortamı ve yaşantısı; onlara mesleğin gereklerini yerine getirebilmeleri için yeterlik kazandırabileceği gibi öğretmen adaylarının mesleğe bakış açıları, meslek ile ilgili duygu ve düşüncelerini de etkileyeceğini savunmuşlardır. Benzer şekilde Yıldız ve ark (2013) 2010 yılında uygulamaya giren ortaöğretim beden eğitimi dersi öğretim programının öğretmen görüşleriyle değerlendirdikleri çalışmada getirilen yeni yaklaşım ve felsefesinin hizmet içi eğitim kursları ve seminerler yoluyla BES öğretmenlerine aktarılması ihtiyacını vurgulamıştır. Programların getirdiği yeni yaklaşımların eski mezun BES öğretmenlerine aktarılmasının en kolay yöntemi hizmet içi kurslar ve seminerler olduğu aşikârdır. Araştırmada elde edilen sonuçların genellenebilmesi için daha fazla sayıda çalışmaya ve farklı yöntemlerle yapılmış çalışmalara ihtiyaç duyulmaktadır.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu bölümde araştırmadan elde edilen sonuçlar ve öneriler sunulmuştur. Katılımcıların çoğunluğu BES dersi ortaöğretim programını dosyalarında buldurmuşlarsa da programa tam anlamıyla vakıf olmadıkları anlaşılmıştır. Katılımcılar, çoğunlukla BES öğretim programını eğitim-öğretimde uyguladıkları çalışmalarda yol gösterici olarak nitelendirmişlerdir.

Katılımcıların bazıları değerler ve yetkinliklerle ilgili bilgi sahibi olmazken bir kısmının da eksik bilgi sahibi olduğu görülmüştür. Katılımcılar, öğretim programının perspektifinde yer alan kök değerleri derslerinde uyguladıklarını ve kök değerlerin insanlığın temelini oluşturan davranışlar olduğunu belirtmişlerdir. Katılımcılar, öğretim programının perspektifinde yer alan yetkinlikleri derslerinde zaman zaman uyguladıklarını ifade etmişlerdir.

Katılımcılar, öğretim programındaki ölçme ve değerlendirme kapsamında çok boyutlu ölçme ve değerlendirme yaptıklarını ifade etseler de uygulamalarına yönelik görüş beyan etmemişlerdir. Özel öğrencisi bulunan katılımcılar planlamalarında özel öğrencileri dikkate aldıklarını ifade etmişlerdir.

BES dersinin özel amaçlarını katılımcılar genel olarak spor ile ilgili bilgi sahibi olma, milli manevi değerleri benimseme ve spor kültürü oluşturma şeklinde açıklamışlardır.

Katılımcılar, BES dersi öncesinde genellikle ısınma yaptırdıklarını soğuma egzersizlerini ise ders süresinin kısıtlılığında dolayı yapamadıklarını belirtmişlerdir. Katılımcıların BES dersini uygularken genel olarak bütün öğrencilerin derse aktif katılımını sağladıklarını, sınıf mevcudu ve okul imkânlarını göz önünde bulundurduklarını ifade etmişlerdir.

Okullarında zümre öğretmeni bulunan katılımcılar planlamalarda zümre öğretmenleriyle birlikte hareket ettiklerini ve gerektiğinde kazanımların seçilmesinde ve değiştirilmesinde istişare halinde olduklarını belirtmişlerdir.

Katılımcıların çoğunluğu öğrencilerin okul hekimi veya sağlık kurulu kontrollerinden geçmesi ile ilgili bir çalışma yapamadıklarını ifade ettiler. Katılımcılar, programda yer alan okul iş sağlığı ve güvenlik kurulları ile ilgili herhangi bir çalışma yapılmadığını ve bu kurulların formalite icabı kurulduğunu belirttiler.

Katılımcıların ders kazanımlarını içeriğine uygun ders yürütülmesinde yeterince hassas davranmadıkları anlaşılmıştır.

Katılımcılar, ortaöğretim BES programını açık ve anlaşılır olarak ifade etmişlerse de bazı katılımcılar programda BES ile ilgili daha çok bilgi olması ve kazanımların daha açıklayıcı olması konusunda öneriler getirmişlerdir.

Araştırmadan elde edilen sonuçlara dayalı olarak aşağıdaki öneriler sunulmuştur:

- Öğretmenlere BES dersi öğretim programını nasıl uygulayacaklarına ilişkin küçük kitapçıklar hazırlanıp, seminerler düzenlenerek öğretmenlerin programa yönelik bilgi düzeylerinin artırılması tavsiye edilmektedir.
- Spor ortamlarında oluşabilecek riskler göz önüne alındığında iş sağlığı ve güvenliği noktasında gerekli uygulamalara yönelik denetim mekanizmasının artırılması gerekliliği önerilmektedir.
- Katılımcıların da belirttiği gibi BES ders saatlerinin arzu edilen verimin elde edilmesinde yetersiz kalması nedeniyle BES ders saatlerinin artırılması önerilmektedir.
- Bu alanda çalışacak araştırmacıların öğretim programına yönelik farklı bölgelerdeki öğretmenlerle çalışması, daha fazla katılımcı sayısı ile çalışması önerilmektedir.

KAYNAKÇA

- Ağırbaş, S.İ. & Karakaya, Y.E. (2013). Gençlik Hizmetleri ve Spor İl Müdürlüğü Çalışanlarının Motivasyon Düzeyleri, *Erzincan Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 6(2):349-360.
- Akgün, N.(1986). *Isınmanın Fizyolojisi. Egzersiz Fizyolojisi*. 2. Baskı, Bornova-İzmir, Ege Üniversitesi Basımevi, 1986:330-2
- Arslan, Y. & Altay, F. (2008). Sınıf öğretmenlerinin beden eğitimi ders programı ve ders uygulamalarına ilişkin görüşleri. *Spor Bilimleri Dergisi*, 19(2), 63-79.
- Aydın, A. & Tekneci, E. (2013). Zihin engelliler öğretmenliği öğrencilerinin öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları ile kaygı düzeyleri. *Pegem Eğitim ve Öğretim Dergisi*, 3(2), 1-12.
- Baş, M., Aydoğan, H., & Kılıçarslan, U. (2019). Teachers' perspectives on changes in physical education and sport course curriculum. *The Online Journal of Recreation and Sports*, 8(1), 12-22.
- Benli, A. R., Cebecik, A., Ersoy, S., & Sunay, D. (2018). Aile hekimliği polikliniğine sporcu sağlık raporu için başvuran preeksitasyon sendromlu bir hasta: Olgu sunumu. *Türkiye Aile Hekimliği Dergisi*, 22(1), 42-46.
- Bloom, B. S. (2012). *İnsan Nitelikleri ve Okulda Öğrenme*, (Çeviren: Durmuş Ali Özçelik), Pegem Akademi, Ankara.
- Büyüköztürk, Ş., Kılıç Çakmak, E., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş. & Demirel, F. (2020). *Bilimsel araştırma yöntemleri* (28. Baskı). Ankara: Pegem Yayınları.
- Caswell, H. L. & Campbell, D. S. (1935). *Curriculum development*. New York: American Book Co. 66.
- Creswell, J. W. (2013). *Nitel araştırma yöntemleri*. [Qualitative research methods]. M. Bütün & SB Demir, Trans.(Eds.). İstanbul: Siyasal Kitapevi.
- Çağlayan, G. N., & Ağgön, E. (2021). Beden eğitimi ve spor dersi öğretim programının temel felsefi ve genel amaçlarına yönelik öğretmen görüşleri, *Anatolia Sport Research*, 2(2), 26-32.
- Çalışır, S.E. (2008). Sınıf öğretmenliği programında kullanılan öğretim yöntemlerinin öğrenme stillerine uygunluğunun değerlendirilmesi (D. Kolb Örneği). *Yayımlanmamış yüksek lisans tezi*, Celal Bayar Üniversitesi, Manisa.
- Dalaman, O. (2010). İlköğretim birinci kademedeki beden eğitimi dersi öğretim programı kazanımlarının gerçekleşme durumuna ilişkin öğretmen görüşleri. *Yayımlanmamış Doktora Tezi*. Niğde Üniversitesi, Niğde.
- Demirel, Ö. (2012). *Öğretim ilke ve yöntemleri: Öğretme sanatı*. Ankara: Pegem Akademi
- Demirel, Ö. (2014). *Eğitimde program geliştirme*. Ankara: Pegem Akademi.

- Demirhan, G., Bulca, Y., Altay, F., Şahin, R., Güvenç, A., Aslan, A. & Açıkkada, C. (2008). Beden eğitimi öğretim programları ve programların yürütülmesine ilişkin paydaş görüşlerinin karşılaştırılması. *Spor Bilimleri Dergisi*, 19(3), 157-180.
- Eminoğlu Küçüktepe, S. (2016). Öğrenme- Öğretme Yöntem ve Teknikleri. Çelenk, S. (Ed.). *Öğretim İlke ve Yöntemleri*. Ankara: Pegem Akademi.
- Filiz, S. B., & Baysal, S. B. (2019). Sosyal bilgiler dersi öğretim programı kazanımlarının revize edilmiş Bloom taksonomisine göre analizi. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 20(1), 234-253.
- Goddard, Y. L., Goddard, R. D. & Tschannen, M. (2007). A theoretical and empirical investigation of teacher collaboration for school improvement and student achievement in elementary schools. *Teacher's college record*, 109(4), 877-896
- Heyward, V.H. (1991). *Advanced Fitness Assessment and Exercise Prescription* (2nd Ed). Champaign, IL: Human Kinetics
- Gözütok, F. D., Akgün, Ö. E. & Karacaoğlu, Ö. C. (2005). İlköğretim programlarının öğretmen yeterlilikleri açısından değerlendirilmesi. Yeni ilköğretim programlarını değerlendirme sempozyumu. Kayseri, 14-16 Kasım.
- Harmandar, H. (2004). *Beden eğitimi ve sporda özel öğretim yöntemleri*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım
- Hensley, L. (1997). Alternative assessment for Physical Education. *Journal of Physical Education. Recreation and Dance*. 68171. 19-24
- İnal, A. N. (2003). *Beden eğitimi ve spor bilimi*. Ankara: Nobel
- Kandakai, T. L. & King, K. A. (2002). Preservice teachers' perceived confidence in teaching school violence prevention. *American Journal of Health Behavior*, 26(5), 342-353.
- Koç, Y. & Mutlu, A. (2021). Ortaöğretim beden eğitimi ve spor dersi öğretim programı kazanımlarının yenilenmiş Bloom taksonomisine göre incelenmesi. Ö. Ağırbaş, İ. Uçan & B. Tathısu (Editörler), *Her Yönüyle Spor Araştırmaları I* içinde (ss. 59-70). Ankara: Akademisyen Kitabevi.
- Lincoln, Y. S. ve Guba, E. G. (1985). *Naturalistic inquiry*. Beverly Hills, CA: Sage
- Lund, J. & Tannehill, D. (2014). *Standards-Based Physical Education Curriculum Development*. (3. Baskı). Burlington: Jones & Bartlett Publishers
- Mesleki Yeterlik Kurumu. (2015). *Türkiye yeterlilikler çerçevesi*. Ankara: Meslekî Yeterlilik Kurumu.
- MEB, (2018). Ortaöğretim beden eğitimi ve spor dersi öğretim programı, (10 Ekim 2022 tarihinde indirilmiştir) [https://mufredat.meb.gov.tr/Dosyalar/2018120203530835-Beden%20Egitimi%20ve%20Spor%20Dersi%20Ogretim%20Program%C4%B1%20\(ORTOGRT\)%2020.01.2018.pdf](https://mufredat.meb.gov.tr/Dosyalar/2018120203530835-Beden%20Egitimi%20ve%20Spor%20Dersi%20Ogretim%20Program%C4%B1%20(ORTOGRT)%2020.01.2018.pdf)

- Sallis, J. F., & McKenzie, T. L. (1991). Physical education's role in public health. *Research quarterly for exercise and sport*, 62(2), 124-137.
- Seçer, İ. (2015). *Psikolojik test geliştirme ve uyarlama süreci. SPSS ve LISREL Uygulamaları*. 1. Baskı. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Singleton, E. (2003). Rules? Relationship? A feminist analysis of competition and fair play in physical education. *quest (Human Kinetics)*, 55. 193-239.
- Şimşek, F., Ulukol, B., Berberoğlu, M., Gülnar, S.B., Adıyaman, P. & Öcal, G. (2005). Ankara'da Bir ilköğretim Okulu ve Lisede Obezite Sıklığı. *Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi Mecmuası*, Sayı, 58, s. 163-166.
- Şimşek, S. (2015). Eğitimle ilgili temel kavramlar. *Eğitim Bilimlerine Giriş*. (Ed: Saylan, N). (Gözden Geçirilmiş 9. Baskı). Ankara: Anı Yayıncılık.
- Şirinkan, A., Çalışkan, E., Gündoğdu, K., Şirinkan, S., Bay, E., & Kürkcü, R. (2008). İlköğretim ikinci kademe öğrencilerinin beden eğitimi ve spor dersleri hakkındaki görüşleri (Erzurum İli Örneği). *Atatürk Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 10(1), 53-57
- Taşkın, C. (2018). Ortaokul beden eğitimi ve spor dersi öğretim programı hakkında öğrenci ve öğretmen görüşleri. *Yayınlanmamış doktora tezi*, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi. Çanakkale.
- Tutkun, Ö. F. & Okay, S. (2012). Bloom 'un yenilenmiş taksonomisi üzerine genel bir bakış. *Sakarya University Journal of Education*, 1(3), 14-22.
- Türkoğlu, Ç. (2009). Beden eğitimi öğretmenlerinin ve beden eğitimi dersi alan lise öğrencilerinin çevresel boş zaman etkinliklerine katılımlarının çevreye yönelik tutumları ile ilişkisi. Ankara ili Sincan ilçesi örneği. *Yüksek Lisans Tezi*, Gazi Üniversitesi, Ankara.
- Türkoğlu, Ç. (2016). Beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin ortaokul beden eğitimi ve spor dersi öğretim programı hakkındaki farkındalık durumlarının incelenmesi. *Yayınlanmamış Doktora Tezi*. Gazi Üniversitesi, Ankara.
- Yenipınar, Ş. (2018) Okul Müdürlerinin Zümre Çalışmalarını Yönetebilme Durumu. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 18(4), 2447-2474.
- Yıldırım, A. & Şimşek, H. (2006). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*, Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Yıldırım, F., & Karakoç Öztürk, B. (2009). Türkçe dersi öğretim programının ölçme değerlendirme ögesi hakkında öğretmen görüşleri. *Çukurova Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 3(37), 92-108
- Yıldız, M. (2019). Sağlık yüksekokulu öğrencilerinin iş sağlığı ve güvenliği hakkındaki bilgi düzeylerinin değerlendirilmesi. *Yüksek Lisans Tezi*, Kırklareli Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Kırklareli.
- Yıldız, Ö., Yıldız, M., & Çağlayan, H. (2013). Ortaöğretim beden eğitimi dersi yeni öğretim programının öğretmen görüşleriyle

değerlendirilmesi. *Bartın University Journal of Faculty of Education*, 2(1), 253-269.

Yüksek Öğretim Kurulu, (2018). (10 Ekim 2022 tarihinde indirilmiştir)
[https://www.yok.gov.tr/Documents/Kurumsal/egitim_ogretim_dairesi/
Yeni-Ogretmen-Yetistirme-Lisans-
Programlari/Beden_Egitimi_ve_Spor_Ogretmenligi_Lisans_Programi.p
df](https://www.yok.gov.tr/Documents/Kurumsal/egitim_ogretim_dairesi/Yeni-Ogretmen-Yetistirme-Lisans-Programlari/Beden_Egitimi_ve_Spor_Ogretmenligi_Lisans_Programi.pdf)

Extended Abstract

Introduction

This study aimed to examine the opinions of physical education and sports (PES) teachers about the secondary school PES course curriculum. The main problem of the research is the question "What are the opinions of PES teachers about the current secondary school BES course curriculum?" In addition, the following sub-problems will be examined in the study;

- "What are the opinions of PES teachers about the curriculum and the aims of the curriculum?"
- "How are BES teachers implementing the secondary school PES course curriculum in their schools?"
- "What are the recommendations of PES teachers for the secondary school BES course curriculum?"

Method

Qualitative research design was used in this research. The research was conducted with 20 PES teachers who worked in high schools affiliated with the Ministry of Education in Erzincan province in the 2021-2022 Academic Year and completed the research voluntarily. In the research, criterion sampling method, one of the purposeful sampling types, was used. During the data collection process of this research, a personal information form and a semi-structured interview form were used to determine some personal characteristics of the participants. With the semi-structured interview form, the participants' opinions about the secondary school PES course curriculum elements were tried to be determined. The questions in the form were prepared based on the secondary education PES course program prepared by the Ministry of Education in 2018 (MEB, 2018). The form, in which open-ended questions are generally preferred, consists of 13 questions and sub-questions. In the research, descriptive analysis technique, which is one of the qualitative data analysis techniques, was used.

Findings & Discussion

It was observed that the participants mostly emphasized the importance of the BES curriculum in terms of planning, system and order. Çalışır (2008) defined the curriculum as the "totality of planning" used to ensure the development of students during the education and training process. Participants stated that the purpose of the curriculum is to prepare students for the next level of education. Şimşek (2015) emphasized that one of the important aims of the curriculum is to reach certain stages at various levels in schools.

Participants stated that they usually warm up before the PES lesson and cannot do cool-down exercises due to the limitation of lesson time. However, Akgün (1986) touched upon the importance of cooling down, stating that cooling exercises after sporting activities are necessary, just like warming up, and that they are effective in minimizing the effects of fatigue substances and chemical wastes formed in the muscles.

Participants who have group teachers stated that they act together with their group teachers in planning and that they are in consultation when selecting and changing outcomes when necessary. Goddard et al. (2007) noted that instructors have the opportunity to enhance their own self-education by knowing more about the teaching and learning processes and methodology as a result of increased teacher solidarity.

The majority of the participants stated that they could not conduct a study regarding students' examination by the school physician or medical board. However, Benli et al. (2018) emphasized the importance of health screenings in order to prevent greater problems that may occur.

Participants stated that no work was done on the school occupational health and safety committees included in the program and that these committees were established as a formality. Yıldız (2019) stated that as much as creating a safe school environment, being able to maintain and maintain this safe environment is also very important in terms of occupational safety.

It was understood that the participants were not sensitive enough in conducting the course in accordance with the course outcomes. According to Filiz and Baysal (2019), teachers must show maximum sensitivity in complying with the outcomes in order to achieve the goals of education and training.

Participants expressed the secondary education PES program as clear and understandable. Some participants made suggestions that there should be more information about PES in the program and that the outcomes should be more descriptive. As a matter of fact, Koç and Mutlu (2020), in their study examining the secondary education program outcomes, emphasized that every teacher and teacher candidate should attribute the same meanings when writing the PES course curriculum outcomes. For this reason, they suggested that the outcome statements be written in clearer and clearer sentences.

Result & Recommendations

As a result of the research, it was understood that the majority of the participants were aware of the importance of the curriculum, but they were not fully aware of the program. Based on the results obtained from the research, it is recommended to prepare small booklets for teachers on how to implement the PES course curriculum and to increase teachers' knowledge of the program by organizing seminars; and considering the risks that may occur in sports environments, it is recommended that the control mechanism for the necessary practices in terms of occupational health and safety should be increased.